

સમગ્ર મખ્લૂકના બરાબર સવાબ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ عَدَدَ مَنْ صَلَّى عَلَيْهِ
 مِنْ خَلْقِكَ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ كَمَا يَنْبَغِي
 لَنَا اَنْ نَصِلَّ عَلَيْهِ، وَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ كَمَا
 اَمَرْتَنَا اَنْ نَصِلَّ عَلَيْهِ ط

ફઝીલત : જે માણસ ઉપરના દુરુદ શરીફને દરરોજ સવારે દસ (૧૦) વખત પઢશે તો તે માણસ તેના કારણે તમામે તમામ મખ્લૂકના અમલોના જેટલો સવાબ હાસિલ કરે છે. (દૂરે મ-પૂર)

હઝરત અબૂબક સિદીક (રઠિ.) ફરમાવે છે કે હું રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)ની પાસે હાજર હતો. અયાનક એક માણસ હુજૂરે અકદસ (સલ.)ની પાસે આવ્યા અને સલામ કરી. રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ એમને સલામનો જવાબ દીધો અને આપનો નૂરવંત ચહેરો (ખૂશીથી) ચકચકિત થઈ ઊઠ્યો અને આપ (સલ.)એ એમને પોતાની પાસે બેસાડી લીધા. પછી તે સજ્જન (જે કામ અર્થે આવ્યા હતા તે) પોતાનું કામ કરી ચૂક્યા (તો જવા માટે) ઊઠ્યા (અને જ્યારે થોડાક દૂર ચાલ્યા ગયા) તો રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ (મને) ફરમાવ્યું : હે અબૂ બક ! આ એવો માણસ છે કે દરરોજ

(સમગ્ર) પૃથ્વી(ના પટ પર) વસતા લોકોના અમલના બરાબર આ (એકલા માણસ)નાં અમલ (અલ્લાહ તઆલાને ત્યાં) પહોંચાડવામાં આવે છે. હઝરત અબૂ બક્ર સિદીક (રદિ.) ફરમાવે છે : મેં અરજ કરી (યા રસૂલલ્લાહ !) : આ (આટલો સવાબ એને દરરોજ) કેમ મળે છે ?

આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું : આ માણસ જ્યારે સવારે ઊઠે છે તો મારા પર દસ વાર (એવું) દુરૂદ શરીફ પઢે છે (જે પોતાના સવાબમાં) આખી મખ્લૂકના દુરૂદોના બરાબર છે. મેં અરજ કરી (યા રસૂલલ્લાહ !) : તે કયું દુરૂદ છે ? આપ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું કે તે દુરૂદ આ છે.

(દારકુત્ની, ઈબ્ને માજહ)

• • •

અર્શે અઝીમ બરાબર સવાબ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مِّمَّا لَلسَّمٰوٰتِ
وَمِمَّا لَلْاَرْضِ وَمِمَّا لَلْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ط

ફઝીલત :

આ દુરૂદ શરીફ પઢનારને આકાશ અને જમીન ભરીને તથા અર્શે અઝીમની બરાબર સવાબ મળે છે. (‘ઝરીઅતુલ્ વુસૂલ’...૧૮૨)

• • •

સમગ્ર મુસલમાનોની સંખ્યા બરાબર સવાબ મળશે

હઝરત ઉમ્મે સલમા (રદિ.)થી રિવાયત છે કે, હુઝૂરે અકરમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ઈરશાદ ફરમાવ્યો કે, જે માણસ દરરોજ એક વાર (નીચે દર્શાવેલી દુઆ) પઢશે, તો એને દુનિયામાં વસતા તમામ મુઅ્મિનો પૈકી દરેક મુઅ્મિન તરફથી એક-એક નેકી મળશે. (તબરાની કૃત મુઅ્જમે કબીર ૨૩/૭૦, હદીસ નં : ૮૭૭)

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ط

સમગ્ર દુનિયાવાળાઓના બરાબર નેકીઓ

رَبِّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ
يَقُومُ الْحِسَابُ ۞

(الابراهيم ١٢: ٢١)

રબ્બનગિફરલી વલિ વાલિ દરય વ લિલ્ મુઅ્મિની-ન
યવ્મ યક્ુમુલ્ હિસાબ.

[અર્થ : હે મારા પરવરદિગાર ! મને બખ્શી દે અને મારા માં-બાપને બખ્શી દે અને સર્વ ઈમાનવાળાઓની ક્રિયામતના દિવસે મગફિરત કરી આપજે.] (સૂરએ ઈબ્રાહીમ, આયત ૪૧)

અથવા આ દુઆ પઢે :

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ ط

(حزب أعظم، دوسری منزل، بروز اتوار)

અલ્લાહુમ્મગિફર લી વ લિલ્ મુઅ્મિની-ન વલ્ મુઅ્મિનાતિ
વલ્ મુસ્લિમી-ન વલ્ મુસ્લિમાત. (હિઝ્બે અઅઝમ, દુસરી મંઝિલ)

[અર્થ : હે અલ્લાહ ! મને બખ્શી દે અને તમામ મુઅમિન પુરુષો અને તમામ મુઅમિન સ્ત્રીઓની મગફિરત ફરમાવ અને મુસલમાન પુરુષો અને મુસલમાન સ્ત્રીઓને માફ કરી દે.]

ફઝીલત : હઝરત ઉબાદહ બિન સામિત (રદિ.) થી રિવાયત છે કે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું કે જે બંદો ઈમાનવાળા પુરુષો અને સ્ત્રીઓ માટે અલ્લાહ તઆલાથી મગફિરત માગશે તો એના માટે દરેક મુઅમિન પુરુષ અને દરેક મુઅમિન સ્ત્રી પૈકી એક એક નેકી લખવામાં આવશે. (મુઅઝમે કબીર લિત્તબરાની, બહવાલા-મઆરિફુલ હદીસ, પેજ ૩૨૫, ભાગ ૫)

ખાદ્યા પછી અને કપડા પહેરતી વખતે નીચેની દુઆ પઢો, તમારા આગલા પાછલા ગુનાહ માફ

હદીષ : હઝરત અનસ (રદિ.) થી રિવાયત છે કે, નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ઈરશાદ ફરમાવ્યો : "જેણે ખાવું ખાઈને આ દુઆ પઢી :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ اَطْعَمَنِيْ هٰذَا الطَّعَامَ
وَرَزَقَنِيْهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِّنِّيْ وَلَا قُوَّةٍ

(અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી અત્થ-મની હાઝતઆ-મ વ રઝકનિહી મિન ગયરિ હવ્લિમ મિન્ની વલા કુવ્વહ.)

અર્થ : તમામ વખાણ અલ્લાહ તઆલાના માટે જ છે, જેણે મને આ ખાવું ખવડાવ્યું અને મારી કોશિશ અને શક્તિ વગર મને એ નસીબ ફરમાવ્યું તો એના આગલા અને પાછલા ગુનાહ માફ થઈ જાય છે અને જે માણસે કપડાં પહેરતી વખતે આ દુઆ પઢી :

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِيْ كَسَانِيْ هٰذَا الثَّوْبَ
وَرَزَقْنِيْهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِّنِّيْ وَلَا قُوَّةَ ط

(અલ્હમ્દુ લિલ્લાહિલ્લઝી કસાની હાઝસ્સબ્બ વ
રઝકનિહી મિન ગયરિ હવ્લિમ મિન્ની વલા કુવ્વહ.)

અર્થ : તમામ વખાણ અલ્લાહ તઆલાના માટે જ છે,
જેણે મને આ કપડું પહેરાવ્યું અને મારી કોશિશ અને
શક્તિના વગર મને એ નસીબ ફરમાવ્યું તો એના આગલા
અને પાછલા ગુનાહ માફ થઈ જાય છે. (અબૂ દાવૂદ : ૨/૫૫૮)

સૂરએ અલિફ લામ મિમ સિજદહની મહાન ફઝીલત

(૧) એક રિવાયતમાં છે કે જેણે અલિફ લામ મિમ સિજદહ
(૨૧મો પારહ) અને સૂરએ તબારકલ્લઝી....(૨૮મો પારહ)ને
મગરિબ અને ઈશાના દરમિયાન (વચ્ચે) પઢી તો જાણે તેણે
લયલતુલ કદ્રમાં કિયામ કર્યો.

(૨) એક રિવાયતમાં છે કે જેણે આ બન્ને સૂરતોને પઢી તેના માટે
ઈબાદતે લયલતુલ કદ્રની બરાબર સવાબ લખવામાં આવે છે.

(કઝાફિલ મઝાહિર-ફઝાઈલે કુર્આન-ફઝાઈલે આ'માલ)

દસ (૧૦) વખત પઢવાથી ગુનાહોથી પાક-સાફ થઈ જશે

હઝરત અનસ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે હઝરત રસૂલે કરીમ
(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું કે જે માણસ

નીચેની દુઆને દસ (૧૦) વખત પઢશે તો તે માણસ ગુનાહોથી એવો પાક-સાફ થઈ ગયો કે જાણે આજે જ પોતાની માંના પેટથી પેદા થયો ને તે દુનિયાની સિત્તેર (૭૦) બલાઓથી બચેલો રહેશે, જેમાં રક્તપિત્ત, કોઢની બીમારીઓ તથા જિન્નાતની અસરનો સમાવેશ થાય છે. હુઝૂર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ સિત્તેર (૭૦)માંથી ફક્ત ત્રણનાં જ નામો જાહેર કર્યાં. બાકી ૬૭ ભયંકરમાં ભયંકર રોગો છે, જેથી નીચેની દુઆ પઢનારને અલ્લાહ તઆલા બચાવશે, ઈન્શાઅલ્લાહ. તે દુઆ આ રહી :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

(વજાઈકે અશરફિયહ, પૃષ્ઠ-૧૦૫)

બજારમાં પઢવાનો મહાન અજર અને સવાબ

હઝરત ઉમર ઈબ્ને ખત્તાબ (રદિ.)થી રિવાયત છે કે રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું : જે માણસ બજારમાં દાખલ થતી વખતે આ (નીચે દર્શાવેલી) દુઆ પઢી લેશે તો અલ્લાહ તઆલા એના હિસાબ (નામ-એ-આ'માલ) માં દસ લાખ નેકીઓ લખી આપશે, એની દસ લાખ ખતાઓ યા ગુનાહોને માફ ફરમાવી દેશે અને એના દસ લાખ દરજાત બુલંદ ફરમાવશે. (તિરમિઝી શરીફ)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ
بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

સવારે દસ (૧૦) લખત પઢવાની છ (૬) મહાન ફઝીલતો

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، أَسْتَغْفِرُ
اللَّهَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ
بِيَدِهِ الْخَيْرُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

ફઝીલત : હુઝૂર નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ હઝરત ઉસ્માન (રદિ.)ને ફરમાવ્યું કે, હે ઉસ્માન (રદિ.) ! જે માણસ આ (ઉપરોક્ત) કલિમાતને સવારમાં દસ વાર પઢી લે, તો અલ્લાહ તઆલા તેને છ (૬) ફઝીલતો અતા ફરમાવે છે :

(૧) તે શયતાન અને તેના લાવ-લશકરથી બચી જાય છે. (૨) તેને એક કિન્તાર (૧૪૬૯ કિલો અને ૬૬૪ ગ્રામ) અજર મળે છે. (૩) જન્નતમાં તેનો એક દરજ્જો બુલંદ થાય છે. (૪) હૂરે ઈન સાથે તેના નિકાહ કરાવવામાં આવે છે. (૫) બાર (૧૨) ફરિશ્તા તેની મૌતના સમયે આવે છે અને તેને જન્નતની બશારત (ખુશખબરી) સંભળાવશે અને (૬) તેને એવા માણસ સમાન સવાબ અર્પણ કરવામાં આવે છે, જેણે કુર્આન, તવરાત, ઈન્જીલ અને ઝબૂર પઢી હોય. તદુપરાંત, તેને એક મકબૂલ હજ અને એક મકબૂલ ઉમરહનો સવાબ મળે છે અને જો તે જ દિવસે તેની વફાત થઈ જાય, તો તેને શહાદતનો દરજ્જો મળે છે.

(તફસીરે ઈબ્ને કસીર : ૪/૪૩૯, બિખરે મોતી : ૭/૧૪૨)

જહન્નમની આગથી છૂટકારો

જે માણસ બીમારીની હાલતમાં નીચે ટાંકેલી દુઆ પઢશે અને વફાત પામશે તો એને દોઝખની આગ લાગશે નહિ.

“નસાઈ”માં આટલો વધારો છે કે, આપ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ પોતાની આંગળીઓ પર પાંચ વખત ગણીને ફરમાવ્યું કે, જેણે આ પાંચ કલિમાતને દિવસે યા રાતે યા મહિનામાં પઢયા, પછી તે દિવસે યા રાતે યા મહિનામાં તેની વફાત થઈ તો એના ગુનાહ માફ કરી દેવાશે.

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ
لَا شَرِيكَ لَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ
الْحَمْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ط

(તિરમિઝી, નસાઈ, ઈબ્ને માજહ)

જહન્નમથી આઝાદી અને જન્નતમાં મોતી અને માણેકનો મહેલ મળશે

હઝરત અનસ બિન માલિક (રદિ.) થી રિવાયત છે કે નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું, “જેણે બુધ, જુમે’રાત અને જુમ્અહનો રોઝો રાખ્યો, તેને જહન્નમથી આઝાદ કરી દેવામાં આવે છે, એના માટે જન્નતમાં મોતી અને માણેકનો મહેલ બનાવી દેવામાં આવે છે.”

(તબરાની)

જહન્નમથી સિત્તેર હજાર (૭૦,૦૦૦) વરસો દૂર....

● બીમારને જોવા જવાનો મહાન સવાબ ●

હઝરત અનસ (રદિ.) રિવાયત કરે છે કે, જનાબ રહમતે આલમ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમએ ફરમાવ્યું : “જ્યારે કોઈ માણસ વુજૂ કરી પોતાના મુસ્લિમભાઈની બીમાર પુર્સીએ જાય છે અને સવાબની આશા સાથે જાય છે, તો એ માણસ જહન્નમથી સિત્તેર હજાર (૭૦,૦૦૦) વર્ષની મુસાફરીની લંબાઈ જેટલો દૂર થઈ જાય છે, એટલે કે એને દોઝખમાં દાખલ કરવામાં નહિ આવે. (સુન્ને અબૂ દાવૂદ)

બે ફરિશ્તાઓ કિયામત સુધી કબરમાં જોતા રહેશે

હઝરત અબૂબક સિદીક (રદિ.)થી રિવાયત છે કે જનાબ નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું કે, મૂસા (અલૈ.)એ અલ્લાહ તઆલાથી સવાલ કર્યો કે હે અલ્લાહ ! જે કોઈ માણસ બીમારને જોવા-મળવા જાય એને શું સવાબ મળશે ? હુકમ થયો, હે મૂસા ! હું તે માણસ માટે બે ફરિશ્તાઓ નક્કી કરીશ, જે કિયામત સુધી કબરમાં એને જોતા રહેશે-કબરમાં એની સંભાળ રાખશે.

હઝરત હસન (રદિ.)એ પણ આ જ પ્રમાણે રિવાયત કરેલ છે. (નૂરસુદ્દર ફી શર્હિલ્ કુબૂર) (ઈમામ જલાલુદ્દીન સુયૂતી રહ.ની કિતાબ)

જન્નતમાં એક ઘર મળશે

● કબર ખોદવાનો સવાબ ●

હદીષ : હઝરત જાબિર (રદિ.) ફરમાવે છે કે જનાબ રસૂલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ઈરશાદ ફરમાવ્યો :

જે માણસે એક કબર ખોદી તો અલ્લાહ તઆલા તેના માટે જન્નતમાં એક ઘર બનાવે છે.

(અત્તરગીબ વત્તરહીબ : ૪/૩૩૮, કન્ઝુલ ઉમ્માલ : ૮/૨૧૯)

જન્નતમાં અતલસ અને રેશમનો પોશાક મળશે

હઝરત અબૂ રાફિઅ (રદિ.) બયાન કરે છે કે જનાબ નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું, “જેણે કોઈ મરિયતને કફન પહેરાવ્યું તો અલ્લાહ તઆલા તેને જન્નતનાં અતલસ અને બારીક રેશમનો પોશાક પહેરાવશે.” (હાકિમ)

ચાળીસ (૪૦) મોટા મોટા ગુનાહો માફ કરી દેશે

● મુસલમાનના જનાઝા પાછળ જવાની ફઝીલત ●

હઝરત અબૂ રાફિઅ (રદિ.) બયાન કરે છે કે જનાબ નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ફરમાવ્યું, “જેણે કોઈ મરિયતને ગુસલ આપ્યું અને તેની ઐબને છુપાવી, તો અલ્લાહ તઆલા એવા બંદાના ચાળીસ (૪૦) મોટા ગુનાહ બખ્શી દે છે. જેણે કોઈ મરિયતને કબ્રમાં ઉતારી તો જાણે તેણે કોઈને કિયામત સુધી રહેવા એક મકાન આપ્યું.” (તબરાની)

વાલિદૈનના હકકોની અદાયગી માટે નમાઝ

એક હદીષમાં હુઝૂર નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ઈરશાદ ફરમાવ્યો :

જે માણસ જુમ્મહની રાતે (જુમેરાતનો સૂરજ ડૂબ્યા પછી) મગરિબ અને ઈશા દરમિયાન બે રકા'ત નમાઝ એવી રીતે પઢે કે એક વાર સૂરએ ફાતિહા, એક વાર આયતુલ કુર્સી અને સૂરએ ઘખ્લાસ (ફુલ હુવલાહુ અહદ) તથા મુઅત્તિઝતૈન (સૂરએ ફલક અને સૂરએ નાસ)—આ ત્રણેય સૂરતો પાંચ પાંચ વખત પઢે. (બીજી રકા'ત પણ એ જ પ્રમાણે પઢે) અને જ્યારે નમાઝથી ફારિગ થઈ જાય તો પાંચ વાર ઈસ્તિગ્ફાર કરે અને પંદર વાર હુઝૂર નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ) પર દુરૂદ મોકલે. ત્યાર બાદ વાલિદૈનની રૂહોને એનો સવાબ બખ્શી દે. (તો હુઝૂર નબીએ કરીમ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ)એ ઈરશાદ ફરમાવ્યો કે, જેણે આ પ્રમાણે ઈસાલે સવાબ કર્યો) તો તેણે પોતાના વાલિદૈનનો હક અદા કરી દીધો અને અમલના (પુષ્કળ અને અપાર) સવાબને અલ્લાહ તઆલા સિવાય કોઈ બીજું જાણતું નથી—આવરી શકતું નથી.)

(તબરાની ફિલ કબીર : ૮/૨૬૫, સંદર્ભ : મવલાના મુહમ્મદ ખુબૈબ મહમૂદાબાદી કૃત : "અવલાદકે હુકૂફ" : ૬૪)

❖ અલ્લાહને પસંદિત (ખુશ કરનાર) અમલ ❖

અલ્લાહ તઆલાની નજીક સૌ આ'માલમાં તે અમલ બહુ પસંદિત છે, જે હંમેશા કરાતો હોય, ભલે થોડો હોય.

(બુખારી શરીફ, મુસ્લિમ શરીફ)

❖ سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ ❖

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ ط

લા ઈલા-હ ઈલ્લાહુ મુહમ્મદુર્રસૂલુલાહ.

[અર્થ : અલ્લાહ તઆલાના સિવાય કોઈ પણ ઈબાદત કરવાને લાયક નથી અને હજરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ અલ્લાહના રસૂલ છે.]

• • •

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ط

અશહદુ અંલ્લા ઈલા-હ ઈલ્લાહુ વ અશહદુ અન્ન મુહમ્મદન અબ્દુહૂ વ રસૂલુહ.

[અર્થ : હું ગવાહી આપું છું કે અલ્લાહ તઆલાના સિવાય કોઈ બંદગીને લાયક નથી અને હું ગવાહી આપું છું કે હજરત મુહમ્મદ સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વ સલ્લમ તેના બંદા અને રસૂલ છે.]

• • •

ઈમાને મુજમલ

أَمَنْتُ بِاللَّهِ كَمَا هُوَ بِأَسْبَابِهِ وَصِفَاتِهِ
وَقَبِلْتُ جَمِيعَ أَحْكَامِهِ ط

• • •

ઈમાને મુફરસલ

أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ
مِنَ اللَّهِ تَعَالَى، وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ ط

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَلْحَدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ مُلْكُ
يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝
اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
عَلَيْهِمْ ۝ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

• • •

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۝ وَالْمَلَكَةُ
وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ۝ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝

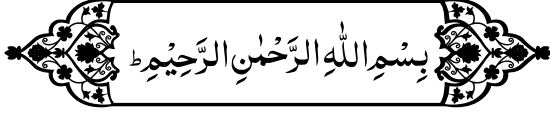
(آل عمران ۱۸: ۳)

• • •

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ
وَلَمْ يُولَدْ ۝ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

(الاخلاص ۱: ۱۱۲-۳)

વુઝૂની સુન્નતો

વુઝૂમાં ૧૮ (અઢાર) સુન્નતો છે. એને અઢા કરવાથી કામિલ (સંપૂર્ણ) તરીકાથી વુઝૂ થઈ જશે.

૧. વુઝૂની નિયત કરવી. ઢાખલા તરીકે :

હું નમાઝ સહીહ થવા માટે વુઝૂ કરું છું.

(૨) “બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ” પઢીને વુઝૂ કરવું. કેટલીક રિવાયતોમાં વુઝૂની ‘બિસ્મિલ્લાહ’ આ પ્રમાણે આવી છે :—

بِسْمِ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى دِينِ الْإِسْلَامِ

“બિસ્મિલ્લાહિલ અઝીમિ વલ્હમ્દુલિલ્લાહિ અલા દીનીલ ઈસ્લામ.”

(૩) બંને હાથોને કાંડા સુધી (પહોચા સુધી) ત્રણ વખત ધોવા.

(૪) મિસ્વાક કરવું. જો મિસ્વાક ન હોય તો આંગળીથી ઢાંતોને ઘસવા.

(૫) ત્રણ વખત કુલ્લી (કોગળા) કરવા.

(૬) ત્રણ વખત નાકમાં પાણી ચઢાવવું.

(૭) ત્રણ વખત નાક સાફ કરવું.

(૮) ઢરેક અંગને ત્રણ—ત્રણ વખત ધોવું.

(૯) ચહેરો ધોતી વેળા ઢાઢીનો ખિલાલ કરવો.

(૧૦) હાથો અને પગોને ધોતી વખતે આંગળીઓનો ખિલાલ કરવો.

(૧૧) એક વખત આખા માથાનો મસહ કરવો.

(૧૨) માથાના મસહની સાથે કાનોનો મસહ કરવો.

(૧૩) વુઝૂના અંગોને મસળી મસળીને (ઘસી ઘસીને) ધોવા.

(૧૪) ૫૫ દર ૫૫ (નિરંતર) વુઝૂ કરવું.

(૧૫) તરતીબવાર (ક્રમવાર) વુઝૂ કરવું.

(૧૬) જમણી તરફથી પ્રથમ ધોવું.

(૧૭) વુઝૂ કર્યા પછી કલિમએ શહાદત પઢવું :

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ط

તે પછી આ દુઆ પઢવી :

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ
وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ ط

નોંધ :

આ દુઆ વિશે મુલ્લા અલી કારી (રહ.)એ ફરમાવ્યું છે કે, વુઝૂમાં જાહેરી તહારત (પાકી) છે. આ દુઆ વડે બાતિની (આંતરિક) તહારતની દરખાસ્ત પેશ કરવામાં આવી છે. પ્રથમ (જાહેરી તહારત) ઈજ્તિયારી હતી, તે આપણે કરી લીધી, હવે (હે અલ્લાહ !) આપ પોતાની રહમતથી અમારા બાતિન (દિલ)ને પણ પાક કરી દો !

جَزَى اللَّهُ عَنَّا مُحَمَّدًا
مَّا هُوَ أَهْلُهُ ط

ગુસલ કરવાનો મસનૂન તરીકો

પ્રથમ બંને હાથોને પહોંચા (કાંડા) સુધી ત્રણ વખત ધોવા.

તે પછી (શરીર પર) કોઈ જગાએ મની (વીર્ય) કે બીજી કોઈ નાપાકી લાગેલી હોય તો તેને ત્રણ વખત (ધોઈને) પાક કરો.

તે પછી નાનો અને મોટો બંને ઈસ્તિન્જા કરો (ભલે, જરૂરત ન હોય).

તે પછી મસનૂન તરીકા પ્રમાણે વુઝૂ કરો. જો ગુસલનું પાણી પગ આગળ ભેગું થતું હોય તો પગ ન ધોવા, ત્યાંથી અલગ થયા પછી ધોવા. નહિતર તે જ વખતે પગ ધોવા જાઈઝ છે.

હવે પાણી પ્રથમ માથા ઊપર રેડો, પછી જમણા ખભા પર. પછી ડાબા ખભા પર (એટલું પાણી રેડો કે માથાથી પગ સુધી પહોંચી જાય). બદન (શરીર)ને હાથો વડે મસળો.

આ એક વખત થયું.

ફરી પાછું બીજી વખત એ જ પ્રમાણે પાણી રેડો. પ્રથમ માથા પર, પછી જમણા ખભા પર, પછી ડાબા ખભા પર. (જ્યાં શરીરનો ભાગ સૂકો રહી જવાનો અંદેશો હોય ત્યાં હાથ મસળીને (ઘસીને) પાણી વહાવવાની કોશિશ કરો).

તે પછી ફરી પાછું ત્રીજી વખતે એ જ પ્રમાણે માથાથી પગ સુધી પાણી વહાવો. (‘તિરમિઝી’)

સૂચના :

ગુસલ કર્યા પછી બદન (શરીર)ને કપડાં (કે ટૂવાલ) વડે લૂછવું પણ સાબિત છે અને ન લૂછવું પણ સાબિત છે. એટલે બંને રીતોમાંથી જે રીત પણ અપનાવે તે સુન્નત હોવાની નિયત કરી લે. (‘મિશકાત’)

નમાઝની એકાવન સુન્નતો છે

ક્રિયામમાં ૧૧ (અગિયાર) સુન્નતો છે :

(૧) તકબીરે તહરીમા વખતે સીધા (ટટાર) ઊભા રહેવું. અર્થાત્ માથું ઝુકાવવું નહિ.

(૨) બંને પગોની વચ્ચે ચાર આંગળીઓ જેટલું અંતર રાખવું તેમજ પગોની આંગળીઓને કિબ્લા તરફ રાખવી.

(૩) મુક્તદીની તકબીરે તહરીમા ઈમામની તકબીરે તહરીમાની સાથે હોવી.

(૪) તકબીરે તહરીમા કહેતી વખતે (પુરુષોએ) બંને હાથોને કાન સુધી ઉઠાવવા.

(૫) તકબીરે તહરીમા વખતે હાથની હથેળીઓને કિબ્લા તરફ રાખવી.

(૬) તકબીરે તહરીમા વખતે હાથની આંગળીઓને પોતાની અસલ સ્થિતિમાં રાખવી અર્થાત્ ન વધારે પહોળી કરવી, ન વધારે સંકોચવી.

(૭) હાથ બાંધતી વખતે જમણા હાથની હથેળીને ડાબા હાથની હથેળીની પીઠ ઉપર મૂકવી.

(૮) પુરુષોએ જમણા હાથની ટચલી (નાની) આંગળી અને અંગૂઠા વડે વર્તુળ બનાવીને ડાબા હાથનું કાંડું પકડવું.

(૯) વચલી ત્રણ આંગળીઓને ડાબા હાથની કલાઈ (કોણી અને કાંડા વચ્ચેના ભાગ) પર મૂકવી.

(૧૦) પુરુષોએ નાફ (દૂંટી-નાભિ)ના નીચે હાથ બાંધવા.

(૧૧) 'સના' અર્થાત્ 'સુબ્હાનકલ્લાહુમ્મ...' પઢવું.

કિરાઅતની સાત સુન્નતો

(૧) 'તઅવ્વુઝ' અર્થાત્ 'અઊઝુ બિલ્લાહિ મિનશયતાનિર્જીમ' પઢવું.

(૨) 'તસ્મિયહ' અર્થાત્ 'બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહીમ' પઢવું.

(૩) ઘીમેથી 'આમીન' કહેવું.

(૪) ફજર અને ઝોહરમાં 'તિવાલે મુફસ્સલ' અર્થાત્ સૂરએ 'હુજૂરાત'થી સૂરએ 'બુરૂજ' સુધી.

અસર અને ઇશામાં 'અવસાતે મુફસ્સલ' અર્થાત્ સૂરએ 'બુરૂજ'થી સૂરએ 'લમ યકુન' સુધી અને

મગરિબમાં 'કિસારે મુફસ્સલ' અર્થાત્ સૂરએ 'ઈઝા ઝુલઝિલત'થી સૂરએ 'નાસ' સુધીની સૂરતોમાંથી (કોઈ સૂરત) પઢવી.

(૫) ફજરની પહેલી રકાત લાંબી કરવી.

(૬) કુર્આન ન વધારે ઉતાવળથી પઢવું, ન વધારે થોભીને પઢવું, બલકે મધ્યમ ઝડપથી પઢવું.

(૭) ફર્ઝ (નમાઝ)ની ત્રીજી અને ચોથી રકાતમાં માત્ર સૂરએ 'ફાતિહા' (અલ્હમ્દુ શરીફ) પઢવું.

રુકૂઅની આઠ સુન્નતો

(૧) રુકૂઅની તકબીર કહેવી.

(૨) પુરુષોએ (રુકૂઅમાં) બંને હાથ વડે ઘૂંટણ પકડવા.

(૩) હાથની આંગળીઓ પહોળી કરીને ઘૂંટણ પકડવા.

(૪) પગની પિંડીઓને સીધી (ટટાર) રાખવી.

(૫) રુકૂઅમાં પુરુષોએ પીઠ બીછાવી દેવી.

(૬) રુકૂઅમાં પુરુષોએ સર અને સુરીન (માથું અને થાપો) સીધી લીટીમાં રાખવા.

(૭) રુકૂઅમાં ઓછામાં ઓછું ત્રણ વખત “સુબ્હાન રબ્બિયલ અઝીમ” પઢવું.

(૮) રુકૂઅથી ઊઠતી વખતે

ઈમામે “સમિઅલ્લાહુ લિમન હમીદહ” કહેવું.

મુક્તદીએ “રબ્બના લકલ હમ્દ” કહેવું અને

મુન્ફરિદે (એકલા નમાઝ પઢનારે) બંને કહેવું.

સિજદહની બાર સુન્નતો

(૧) સિજદહની તકબીર કહેવી.

(૨) સિજદહમાં પ્રથમ બંને ઘૂંટણો જમીન ઉપર મૂકવા.

(૩) તે પછી બંને હાથોને જમીન ઉપર મૂકવા.

(૪) તે પછી નાક જમીન ઉપર મૂકવું.

(૫) તે પછી પેશાની (કપાળ) જમીન ઉપર મૂકવી.

(૬) બંને હાથોની વચ્ચે સિજદહ કરવો.

(૭) પુરુષોએ સિજદહમાં પેટને જાંઘથી અલગ રાખવું.

(૮) પુરુષોએ બાજૂ (બાવડું અર્થાત્ હાથની કોણી અને ખભા વચ્ચેનો ભાગ) પેહલૂ (પડખાં, પાસાં)થી અલગ રાખવું.

(૯) પુરુષોએ હાથની કોણીઓને જમીનથી અલગ રાખવી.

(૧૦) સિજદહમાં ઓછામાં ઓછું ત્રણ વખત

“સુબ્હાન રબ્બિયલ આ'લા” પઢવું.

(૧૧) સિજદહથી ઊઠવાની તકબીર કહેવી.

(૧૨) સિજદહથી ઊઠતી વખતે :

પ્રથમ પેશાની, પછી નાક, પછી હાથ અને તે પછી ઘૂંટણો (એ પ્રમાણે ક્રમવાર) ઊઠાવવા તેમજ બંને સિજદહ દરમ્યાન ઈત્મીનાનથી બેસવું.

કાર્દહની તેર સુન્નતો

(૧) કાર્દહમાં પુરુષોએ જમણો પગ (પંજો) ઊભો રાખવો અને ડાબો પગ (પંજો) બિછાવીને તેના પર બેસવું તેમજ પગની આંગળીઓને કિબ્લા તરફ રાખવી.

(૨) કાર્દહમાં બંને હાથોને જાંઘ ઉપર મૂકવા.

(૩) ‘તશહહુદ’ (અર્થાત્ અત્તહિયાત)માં ‘અશહહુ અંલ્લા ઈલા—હ’ પર શહાદતની આંગળી ઉઠાવવી અને ‘ઈલ્લલ્લાહ’ પર ઝુકાવી દેવી.

(૪) છેલ્લા કાર્દહમાં દુરૂદ શરીફ (દુરૂદે ઈબ્રાહીમ) પઢવું.

(૫) દુરૂદ શરીફ (દુરૂદે ઈબ્રાહીમ) પઢયા પછી કુઅનિ કે હદીસમાં આવી હોય તેવી કોઈ દુઆ પઢવી.

(૬) બંને તરફ સલામ ફેરવવી.

(૭) સલામની શરૂઆત જમણી બાજુથી કરવી.

(૮) સલામ ફેરવતી વખતે ઇમામે મુક્તદીઓ, ફરિશ્તાઓ અને નેક જિન્નાતને સલામ કરવાની નિયત કરવી.

(૯) સલામ ફેરવતી વખતે મુક્તદીએ ઇમામ, ફરિશ્તાઓ, નેક જિન્નાત અને જમણી—ડાબી બાજુના મુક્તદીઓને સલામ કરવાની નિયત કરવી.

(૧૦) મુન્ફરિદે (એકલા નમાઝ પઢનારે) માત્ર ફરિશ્તાઓને સલામ કરવાની નિયત કરવી.

(૧૧) મુક્તદીએ ઇમામની સાથે સલામ ફેરવવી.

(૧૨) ઇમામે બીજી સલામના અવાજને પહેલી સલામના અવાજ કરતાં ધીમો (મંદ) કરવો.

(૧૩) મસ્બૂકે (જેની શરૂઆતની રકાત છૂટી ગઈ હોય તેણે) ઇમામના ફારિગ થવાનો ઈન્તિઝાર કરવો.

સૂચના :

હાથની આંગળીઓ રુકૂઅમાં પહોળી થયેલી અને સિજદામાં ભેગી થયેલી રાખવી. (‘નુરુલ ઈઝાહ’માંથી)

ઔરતોની નમાઝમાં ખાસ તફાવત :

(૧) તકબીરે તહરીમા વખતે પોતાના બંને હાથ ખભા સુધી ઉઠાવે; પરંતુ હાથોને દુપટ્ટા (ઓઢણી)માંથી બહાર ન કાઢે.

(૨) હાથોને સીના પર બાંધે.

જમણા હાથની હથેળીને માત્ર ડાબા હાથની હથેળીની પીઠ ઉપર મૂકી દે. (મદોની જેમ નાની આંગળી અને અંગૂઠા વડે વર્તુળ બનાવીને હાથનું કાંડું ન પકડે.)

બંને બાજુઓ (બાવડાં અર્થાત્ હાથનો કોણીથી ખભા સુધીનો ભાગ)ને પેહલૂઓ (પડખાં, પાસાં) સાથે ખૂબ મેળવીને રાખે.

બંને પગની ઘૂંટીઓને બિલકુલ મેળવી દે.

(૩) સિજદામાં પગો (પંજાઓને આંગળી પર) ઊભા ન રાખે; બલકે જમણી બાજુ (બહાર) કાઢે.

સિજદા ખૂબ સંકોચાઈને અને દબાઈને એવી રીતે કરે કે પેટ બંને જાંઘોની સાથે તેમજ બંને બાજુઓ (બાવડાં) બંને પેહલૂઓની સાથે ભેગાં મળી જાય.

સિજદામાં બંને હાથની કોણીઓને જમીન પર મૂકી દે.

(૪) કાઈદામાં બેસે ત્યારે બંને પગોને જમણી તરફ (બહાર) કાઢે.

બંને હાથોને જાંઘ પર મૂકી દે.

હાથની આંગળીઓને ખૂબ મેળવીને રાખે.

નમાઝના તે આદાબ જે બધાં માટે એકસરખાં છે :

કિયામ (ઊભા રહેવાની હાલત)માં સિજદાની જગાએ નજર રહે.

રુકૂઅની હાલતમાં પગો પર નજર રહે.

સિજદહની હાલતમાં નાક પર નજર રહે અને

સલામ ફેરવતી વખતે ખભા પર નજર રહે.

બગાસું આવે તો તેને ખૂબ બળપૂર્વક રોકે, છતાં જો ન રોકાય તો જમણા હાથની હથેળીની પીઠ વડે રોકે.

જો ખાંસી આવે એવું લાગે તો તેને પણ રોકવાની કોશિશ કરે તથા કાબૂ રાખે.

સિર્વી નમાઝ (ઝોહર અને અસર)માં એટલા અવાજે પઢે કે પોતે સાંભળી શકે.

સલામ ફેરવ્યા બાદ

એક વખત “અલ્લાહુ અકબર” કહે.

તે પછી ત્રણ વખત “અસ્તગફિરુલ્લાહ” કહે જેમાં છેલ્લી વખતે જરા ખેંચીને (લંબાવીને) પઢે.

ફર્જ નમાઝ પછી નીચેની દુઆઓ પઢે :

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ
تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

(૧) “અલ્લાહુમ્મ અન્તસ્સલામ, વ મિન્કસ્સલામ, તબારકત તા ઝલ્લાલિ વલ્ફકરામ.” (ફતુલ કદીર ભાગ-૧, પા. ૪૩૯)

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ. لَهُ الْمُلْكُ
وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(૨) “લા ઈલા-હ ઈલ્લલ્લાહુ વહ્દહૂ લા શરી-ક લહૂ લહુલ મુલ્કુ વ લહુલ હમ્દુ વ હુવ અલા કુલ્લિ શયઈન કદીર.”

اَللّٰهُمَّ لَا مَانِعَ لِيَّ مَا اَعْطَيْتَ وَلَا مُعْطِيَ لِيَّ
مَنْعَتَ وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ ط

(૩) “અલ્લાહુમ્મ લા માનિ-અ લિમા અમ્તયત વ લા મુઅતિ-ય લિમા મનઅત વલા ચન્ફઉ ઝલ્લદિ મિન્કલ્લદ.”

• • •

અલ્લાહની બશારત (ખુશખબરી)

અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે કે,

وَإِنِّي لَعَفَّارٌ لِّسِنٍ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى ﴿٧٧﴾ (Ar:૨૦-૭)

જેણે તૌબા કરી, ઈમાન લાવ્યા અને નેક કામ કર્યા તેણે (ભલાઈનો) રસ્તો મેળવ્યો. હું માફ કરનાર છું.

હઝરત અલી (રદિ.) ફરમાવે છે કે આ આયત હઝરત આદમ (અલૈ.)ના જન્મના દસ હજાર વર્ષ પહેલાં અર્શની આજુબાજુ લખવામાં આવેલી હતી. (ગુન્યતુત્તાલિબીન)

• • •

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ مِّمَّا لَئِلاَّ السَّمَوَاتِ
وَمِمَّا لَئِلاَّ اَرْضٍ وَمِمَّا لَئِلاَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ط

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ فِي الْاَوَّلَيْنِ
وَالْاٰخِرَيْنِ وَفِي الْمَلَأِ الْاَعْلَى اِلَى يَوْمِ الدِّينِ ط

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ،
 السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ
 وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ
 الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
 وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ط

• • •

કુરુદે ઈબ્રાહીમ

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ
 كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ
 إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَيُّدٌ مَجِيدٌ ط اللَّهُمَّ
 بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا
 بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ
 إِنَّكَ حَيُّدٌ مَجِيدٌ ط